

Member of:

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing
Co., 1255 Queen St. W., Toronto. - L.E. 6-2185
Printed by Litera Printing Co., Toronto
Subscription: Canada \$4.00, all other
Countries: \$5.00.

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

No. 16 (275) Vol. VII.

Authorized as second class mail Post Office Department Ottawa

Saturday, April 29, 1961

BOUŘE NAD KUBOU

F. Taraba

První pokus o svržení Castrova režimu na Kubě ztroskotat. Útok byl, podle dosavadních a pochopitelně neúplných zpráv, proveden v příliš malém rozsahu než aby mohl mít naději na úspěch a zřejmě na podkladě mylného odhadu vnitřní situace v Kubě samotné. Důsledky neúspěchu jsou patrné v celém světě.

Zde v Kanadě, došlo k ujasnění po měru mezi Kanadou a Kubou. Až do nedávna Kanada byla kritizována, především Spojenými státy, že využívá sporu USA s Kubou k tomu, aby zvýšila vývoz do Kuby a tím že pracuje proti svému spojenci, USA. — Ukvapeně prohlášení, které v tomto směru svého času učinil ministr Hees, tento dojem jen zvýšilo. Min. předseda Diefenbaker nyní zcela jasně prohlásil, že Kanada považuje dnešní režim na Kubě za nástroj mezinárodního komunismu a vidí v něm ohrožení míru a bezpečnosti na této polokouli. Prohlášení zcela jasně a důrazně.

President Kennedy ve svém projevu k Sdružení amerických novinářů prohlásil, že Spojené státy nevydají Kubu na pospas komunismu. Prohlásil dále, jestliže národy této hemisféry nedodrží své závazky a neučiní přítrž komunistické infiltraci, vláda Spojených států bude nucena plnit svůj prvotní závazek, t. j. zachování bezpečnosti svého vlastního národa. — Tímto prohlášením potvrdil stálou platnost t. zv. Monroe doktriny a dokonce ohlásil rozšíření uplatňování této zásady.

Ve Spojených národech byla debata téměř tak urputná, jako na vlastním bojišti v Kubě. Zástupce Kuby, Raul Roa obvinil Spojené státy z organizování, financování a vyzbrojení povstalců a prohlásil, že útok byl proveden ze základny na Floridě. Vyslanec Stevenson ve své odpovědi kategoricky popřel tato obvinění. Nepopřel ale, že povstalcům bylo dovoleno se organizovat na půdě Spojených států, stejně tak jako to bylo před několika lety dovoleno přívržencům Castrovm.

A Castro? Známy velikaštvím a chorobnou ctižádostí, s oblibou se nechává obdivovat "svým" lidem a překonává řečnické rekordy. Tím je podivuhodnější, že během povstání a ještě několik dnů poté, záhadně zůstal v pozadí a neúčastnil se "oslav vítězství nad USA". Zda odpovídají pravdě zprávy, že mezi ním a Ernesto Guevarou došlo k roztržce a že prý byl roztrpčen jednáním Sovětského svazu, který jej v osudné chvíli nechal "na holičkách", nám poví teprve budoucnost. Zatím zůstal pánem situace.

Sovětský svaz sice prohlašoval během invaze, že pomůže Kubě všemi prostředky, ale bylo při tom nápadné, že nevyhrožoval řiditelnými střelami a atomickými bombami jak tak často činil v minulosti, na př. v suezském případě. Byl si vědom vážnosti situace a nebo byl ochoten obětovat Castra, jehož případ používá jen jako záminku pro své útoky na Spojené státy?

Demonstrace proti USA, zjev v poslední době již zcela běžný, byly hlášeny z mnoha zemí Jižní Ameriky, Evropy a hlavně ovšem zemí za železnou oponou. I Pražané museli poslušně demonstrovat proti "zasahování do vnitřních záležitostí". Případ Maďarska, Tibetu a všech ostatních sovětských satelitů ovšem se při těchto demonstracích vždy zapomene.

Všechny tyto události jsou částí celkové světové mozaiky. Dnes lze jen těžko odhadnout konečný důsledek tohoto prvního, nezdařeného pokusu o svržení Castrova režimu. Zatím se zdá, že nezdařem utrpěl porážku Západ a zvláště pak prezident Kennedy. Kubánská revoluční vláda měla rovněž neúplné informace o činnosti odbojových skupin na Kubě a tyto skupiny byly znemožněny tím, že Castrova policie zatkla v den povstání velký počet "podezřelých" osob, z nichž 29 bylo ihned zastřeleno. Zatím nastal na Kubě opět klid. Otázkou je, zda to není klid před bouří.

dolarů. K tomu mohl plantážník poukázat ještě na stížnosti tvořících se dělnických hnutí na Severu, na dětskou práci v továrnách, zejména v textilních, za podmínek, jež byly výsměchem všem resolucím o lidských právech a humanitě.

Pokračování na str. 2

UPOZORNĚNÍ

"Naše hlasy" s otevřeným dopisem redakční rady Rabinu Abrahamu Feinbergovi a 1000 letáků jest úplně rozebráno. Vydavatelstvo NH dalo do tisku dalších 2,000 exemplářů. Vyžádejte si potřebný počet pro své kanadské přátele, zašleme Vám je úplně zdarma.

Prosíme pracovníky kanadských universit, aby si vyžádaly v administraci potřebný počet exemplářů.

CHYSTÁ SE...

Vydavatelstvo "Našich hlasů" připravuje jako 5. svazek své knižnice anglickou publikaci "WHO IS WHO AMONG CANADIANS OF CZECHOSLOVAK ORIGIN". Bude obsahovat krátké životopisy Čechů a Slováků v Kanadě, kteří se mimořádným způsobem uplatnili v kanadském veřejném, kulturním a uměleckém životě. Pokud možno bude s textem uveřejněna vždy také fotografie dotyčného krajana. Zvláštní kapitola zahrnuje stručný výčet našich krajanů, kteří zemřeli. Vydavatelstvo se již obrátilo na některé jednotlivce se žádostí o potřebný materiál a navázalo styky s Citizenship Branch při fed. ministerstvu občanství a imigrace, existujícími pracovními skupinami SVU v Kanadě a pod. Některé kapitoly budou na ukázkou zveřejněny také v "Našich hlasech".

CO JE KOMUNISMUS

"Usměrnování" tisku a rozhlasu

"Důvěra k našemu tisku v posledních letech upadla... To co jsme psávali, byla často polopravda." Práce, 6. května 1956.

"K tomu byly používány všechny možné metody, jejichž společným znakem byla nesolidnost a nepoctivost... Docházelo i k překrucování čísel a obelhávání čtenářů a posluchačů." Práce, 5. května 1956.

"Naše noviny... nereferovaly ani o tom, co se stalo v sousedních obcích. Byli jsme tak odkázáni na šeptanou propagandu. Zcela nekriticky převzali naši žurnalisté však také sovětské novinové metody a mechanicky a nekriticky je napodobovali. Náš tisk dokonce zamlčoval věci, o kterých vědělo každé dítě."

Plzeňská Pravda v citátu Frankfurter Allgemeine Zeitung, 7. června 1956.

Náboženství, morálka občanů

"Komunistická morálka není odvozena z nějakého nadpřirozeného, mimo třídního pojmu. Nám nejde o nějaké hledání abstraktního "dobra a zla". To přece vůbec neexistuje."

Rudé právo, 10. ledna 1956.

"Když jsem se loni v létě vracel z jedné ze svých návštěv mezi mladými brigádníky v pohraničí, odpověděli jsem své ženě na otázku, jak se mi u té brigády líbilo: "Zaplat' pámbu, že nemají pohlavní nemoci a že je jim aspoň šestnáct let..."

Alexej Pludek, Literární noviny, 28 dubna 1956.

"Při zkoumání příčin rozvratu dnešních manželství došli bychom k závěru, že spočívají v větší části v lidech samých, v nedostatku morálky. Starou kapitalistickou a církevní morálku jsme právem zavrhli, o nové, komunistické morálce, která by ji měla nahradit, nevíme téměř nic."

Literární noviny, 6. dubna 1957.

"Bez nenávisti, která je součástí třídního boje proti všem, kteří brání skutečňování opravdu lidských vztahů, nemůžeme vybudovat novou společnost, nový svět. Komunistická morálka vytváří nové, spravedlivější a ušlechtilější zásady lidského soužití." Pražský rozhlas, 17. října 1959.

Komuniste a parlament

I.D.

Vladimír Iljič Lenin určil už v roce 1905, jaký má být správný postoj komunisty k parlamentům: nesmí být ani příliš negativní ani příliš pozitivní. Podle Leninovy definice není komunist, nýbrž pravičivý anarchista ten, kdo spoléhá jen na revoluční hnutí mas a kdo odsuzuje jako zradu dělnické třídy účast komunistů v parlamentě, vládní koalici nebo ve skutečných parlamentních volbách. Naopak ovšem je zase pravičivý sociál-reformista ten, kdo se domnívá, že se komunismus dá nastolit hlasováním v parlamentě.

Z toho vyplývá známá komunistická poučka o nutnosti kombinovat komunistickou práci v parlamentě — "revoluční tlak shora" — s akcemi mimo parlament, čemuž říkají "revoluční tlak zdola". Oboje je prý nutné, jedno doplňuje druhé a jen kombinací tlaku shora v parlamentě a tlaku zdola v ulicích je možno dosáhnout revolučního vítězství. Viz únor 1948: Zorin v Praze, dělnické milice v ulicích a Gottwald jak na Václavském náměstí, tak i v parlamentě.

Tato leninská poučka o kombinování revolučního tlaku nám vystanula na mysli, když jsme v uplynulých dnech pozorovali počínání Valeriána Zorina v New Yorku, v onom mezinárodním parlamentním shromáždění, které se jmenuje Spojené národy. I zde jsme byli svědky leninské kombinace tlaku zdola s tlakem shora. V podstatě se tu na mezinárodním poli aplikuje to, co Lenin v roce 1905 razil v poměru k carské dumě a ruským volbám. Je nutno se zúčastnit; není zradou dělnické třídy zasednout za zelený stůl se zástupci buržoazie; ale je nutno stále mít na paměti, že nejde o to parlament a společnost

zreformovat, nýbrž revolučně zničit.

Ať už šlo o carskou dumu nebo československé Národní shromáždění nebo o Valné shromáždění Spojených národů — účast v jakémkoli takovém parlamentním tělese musí být chápána jako účast a práce jen "na oko". Ve skutečnosti jde o to tradiční parlamentní rámec vykuchat a naplnit komunistickým obsahem. Tak, aby na venek instituce zůstala zachována, ale její obsah aby sloužil komunistické expanzi. Při práci v parlamentě, praví Lenin, komunistickým poslancům jde o revoluci. Nesmějí ani na okamžik ztratit ze zřetele, že nejde o politiku spolupráce s buržoasií, že nejde o zákony, nýbrž o revoluční převrat.

O to jde Rusům ve Spojených národech. Podílejí se na práci organizace, ba dokonce na organizaci i platí — i když málo a líknavě. Onehdy se dokonce na zasedání Hospodářské a sociální rady — tedy orgánu nepolitického — Zorin do krve hádal o ryze formální otázku, zda Rada může nebo nemůže právoplatně jednat, když jeden z členů osmnáctičlenné Rady chybil. Detail, pravda, ale sovětskému zástupci stál za to jen proto, že tím mohl práci světové organizace brzdit.

Jak známo, Moskva má krajně negativní postoj k jakékoli organizaci, kterou neovládá. Tak tomu je také v případě Spojených národů. Ale Moskva nevyjadřuje svůj záporný postoj čelným, přímým útokem, nýbrž záluďně, zevnitř. Tato záluďná účast v organizaci, kterou chce nakonec Moskva zničit, má přirozeně některé výhody. Jakkoli nesmyslný nebo jakkoli zločinný návrh komunistického bloku dostává totiž jakousi mezinárodní pečeť tím, že je pronesen v tak res-

DŮM PROTI SOBĚ ROZDĚLENÝ

Pavel Myslín

"Domnívám se, že tato vláda se trvale neudrží naplň otokářská, a naplň svobodná. Nečekám, že se Unie rozpadne; nečekám, že dům se zhroutí, ale očekávám, že přestane být rozdělen."

Abraham Lincoln, 1858.

Historikové dřívějších dob připisovali téměř jednomyslně vystoupení Jihu z Unie otázce otroctví. Tento problém byl zajisté sudem střelného prachu ve volebním zápasu od roku 1848: rozhodnutí nepovolit rozšiřování otroctví v nových teritoriích na západě, stanovení severní hranice otroctví, rozvrat demokratické strany pro tuto otázku, umožňující Lincolnovo vítězství, to byly milníky na nebezpečné cestě směřující až k výbuchu občanské války. Nicméně považovat problém otroctví za jedinou příčinu konfliktu, jak vyhlášoval známý historik James F. Rhodes ještě v r. 1913, znamenalo by zjednodušovat dějiny, znamenalo by zanedbávání plného poznání pravdy. Dnes není nikoho, kdo by považoval atentát spáchaný v Sarajevě za jedinou příčinu První světové války a Polský koridor za příčinu Druhé. Také před sto lety byl v Americe spor, kterého bylo možno dobře použít k veřejné propagandě, ale příčiny bratrovražedného boje byly mnohem hlubší.

Zapomíná se, že velké krizi předcházely už dva pokusy o secesi — (Novoanglicko a Severní Karolína). V žádném z obou případů nešlo o otroctví, ale podněcovatelé akce se domnívali, že domácím hospodářským zájmům byvl činněv nespravedlivé škody. - Od počátku 19. století se Spojené státy víc a víc dělily na dva tábory, hospodářsky, kulturně i sociálně rozdílné světy. Na jedné straně tu byly severní státy, rychle rostoucí v počtu obyvatel, v bohatství, v rozvoji průmyslu. Tyto síly, dosud

nespoutané v první fázi průmyslové revoluce, tlačily a neúprosně ubíjely jednostrannou a statickou společnost Jihu. Jak psal časopis De Bow's Review už v r. 1847, kontest Severu a Jihu nebyl omezen na otroctví, ale jeho podstatou byla otázka, zda se velká západní zázemí připojí hospodářsky a obchodně k údolí Mississippi s New Orleansem nebo zda budou kontrolována atlantickými přístavy. Právě z tohoto hlediska vysvětloval Jefferson Davis, který se stal po odtržení prezidentem Jihu, snahu severanů nedovolit rozšiřování otroctví. Nikoli humanita, tvrdil, ale příležitost k oslabení a k oklamání Jihu, příležitost proměnit ústřední vládu v mašinerii na zveličování severní moci, na hromadění bohatství nespravedlivě odtahat Jihu motivuje jejich úsilí omezi otrokářskou oblast. Nebyl to projev okamžitý, bezmyšlenkovitě vášně. Na přelomu století, kolem r. 1800, byla na Jihu převaha v počtu obyvatelstva, v nominální hodnotě statků i v národním příjmu. Za padesát let se situace změnila v nepoměrný prospěch Severu: počet obyvatelstva byl v poměru dvě ku jedné, roční příjem Severu byl dokonce tři čtvrtiny z celkové hodnoty vyrobených statků. Na severu hledali možnosti dobrých investic, na jihu hledali úvěr. Našli jej a zadlužovali se.

Sever a Jih byly též rozdílných filosofických a sociálních koncepcí. Svoboda, emancipace, rovné volební právo, všeobecné vzdělání, humanita, technický pokrok, to byla denní hesla na Seeru. Na Jihu byla veškerá hospodářská a politická moc soustředěna v rukou hrstky aristokratů. Census z r. 1860 udává počet bílého obyvatelstva otrokářských států na osm milionů, otroků čtyři miliony. Pouze 380 tisíc bělochů mělo otroky, z toho sto tisíc disponovalo více než deseti otroky, ale nepatrný počet — 1700 plantážníků — měl v majetku více než

sto otroků. Podle toho se též projevovalo hromadění bohatství: v r. 1850 mělo tisíc rodin takový příjem jako zbytek všeho obyvatelstva Jihu. Tento stav je též dostatečně vysvětlením, proč se na tři sta tisíc jižních obyvatel přihlásilo do armády Unie. Ne byla to láska k černochům, nebyla to humanitní idea rovnosti lidí. V občanské válce řešili svůj sociální problém, byla to pro ně vlastně revoluce.

Je jen přirozené, že několik vzdělanců jako William Harper, James Hammond, William Simms, jejichž osobní bohatství a pohodlí bylo založeno na otroctví, vypracovalo filosofické a sociální koncepce na obranu tohoto systému. Podle současného spisovatele Carlyla zdůrazňovali přirozenou nerovnost lidí, nadřazenost jedné rasy nad druhou a vládu nejlepší — kastovníctví aristokracie. Odmítali demokracii a v umělem se stavěním argumentů historických, etických a hospodářských ospravedlňovali svůj druh feudálního paternalismu.

I když principy, na nichž spočívala sociální organizace Jihu, byly téměř opakem vznešených myšlenek Jeffersonových, v praxi měli obhájcí otroctví mnoho vážných argumentů. Docházelo sice k případům krutosti, zejména tam, kde plantážník svěřil hospodářství drábovi, aby sám mohl užívat ve městě radováněk života, někdy byla též rodina rozdělena při rodeji otroků, ale po většině černochů, třebaš neměli vyhlídek na změnu sociálního statusu, nemusili se s životem rvát o kus chleba jako příslušníci bílého proletariátu, jejich povaze vyhovovalo zaopatření a jistá bezstarostnost, nepracovali ve než bílí dělníci (právě naopak) a dokonce tvořili svůj společenský život v projevu svérázných písní a tanců. Nebylo ani neobvyklé, když k nebezpečné práci zval plantážník bílé, svobodné dělníky a raději jim zaplatil, než aby riskoval ztrátu svého majetku: stál otrok kolem roku 1860 až dva tisíce

TYRŠ JAKO PROGRAM OBRODY

Zamyšlení nad knihou Ant. Cekoty

Marie Provazníková

Zamýšlím se nad malou, ale velice zajímavou knížkou Antonína Cekoty, kdysi hlavního redaktora zlínského tisku, dnes jednoho z vedoucích mozků Baťových závodů v Kanadě, jak jej výstižně nazval časopis Společnosti pro vědy a umění. Knížka se jmenuje "Co se děje na Východě?", a autor v ní popisuje svou cestu kolem světa. Neomezil se v ní jen na své obhospodňovací, ale studoval národy, ve kterých se zastavil, a zamýšlel se nad myšlenkami, které vedou jejich nástup do světových dějin. Vyzbrojen předchozím pilným studiem jejich starých kultur i novodobých literatur a podepřen informacemi svých spolupracovníků, kteří se za dlouhá léta sžili s národy, mezi nimiž pracují, snažil se proniknout ke kořenům problémů, vyčíslovaných mezi Východem a Západem. A snažil se odhadnout směr budoucího vývoje.

V knížce jsou zajímavá místa také pro sokolskou rodinu. Při letu přes Pacifik, kterým se končila Cekotova cesta kolem světa, zamýšlel se autor nad vyhlídkami Západního člověka v novém světě, jehož těžiště se přesunuje na Východ s jeho závratně rostoucí populací a s jeho odhodláním uplatnit se výrazně v novém uspořádání světa. Do těchto myšlenek se Cekotovi ožívá vzpomínka na Tyrše. Píše: "Jak to napsal Tyrš asi před třemi generacemi? 'Tam svět se hne, kam síla se napře'. Každý národ zahnuje jen vlastní vinou." Bylo kdy v historii něco jiného než síla, která rozhodovala o osudech národů i jednotlivců? Máme-li ovšem na mysli sílu, jak o ní uvažovali Tyrš, sílu fyzickou, duchovní i mravní."

Z této vzpomínky přechází autor k úvahám o ochablosti Západního člověka a na příkladu našeho národního obrození ukazuje cestu i k jeho obrodě. Píše: "Bylo to jen několik jednotlivců, kteří zachránili český jazyk. Byl to jediný člověk, Miroslav Tyrš, jehož ideje a příklad narovnal českému člověku páteř, zocelili mu svaly, naučili jej pořádku a kázni i umění organizovat a řídit. Bylo to několik jednotlivců, kteří zmobilizovali jeho hospodářskou sílu, a byli to učitelé, kteří jej naučili posuzovat a rozumět. Byl to součet těchto sil, jenž probudil u našich lidí schopnost spoléhat se na sebe a s nimi touhu po svobodě a politické samostatnosti."

Své úvahy končí A. Cekota zjištěním, že západní civilizaci lze udržet jen vytvořením síly a politiky, která vytváří sílu. A zase se tu dovolává Tyrše: "Miroslav Tyrš se svou organizací Sokola v přesvědčení, že každý národ zahnuje jen vlastní vinou, a že — tam svět se hne, kam síla se napře, — je v podstatě velmi moderní jeho "Náš úkol, směr a cíl" je velmi praktickou učebnicí pro generaci roku 1960."

Už jsme jednou psali o tom, jaké úkoly dává Sokolu Ladislav Radimský, spisovatel, pohybuji se v oblastech duchovních a mravních. Dnes

upozorňujeme na myslitele ze světa praktického, hospodářského. Oba vidí v sokolské myšlence mocný nástroj k povznesení národních sil a tím tak uplatnění jeho práva na samostatný, svobodný život. Ve stejném smyslu se nesou naše rozhovory s vynikajícími muži čes. exilu. Všichni vidí v Tyršovi ukazovatele cesty k opětnému národnímu povznesení.

Pro nás ve svobodném světě je to povinnost usilovat všemi prostředky o zachování Tyršova odkazu. Aby zůstal živý a činný, aby pokračoval v naší mládeži a aby se rozšířil v národech, které mají s námi společné ideály a společné cíle. Pro naše drahé domy, kteří nemají možnosti uplatňovat Tyršovy ideály starými cestami, vidíme úkol v tom, aby hledali nové, skryté cesty. Jak říci Tyršův myšlenkový odkaz mezi mladou generací a jak udržet národ mravně silným i odhodlaným — jít za ideály, které nám vytkl Tyrš. Víme, že je to úkol veliký a nepodceňujeme jeho nesnadnost. Ale připomínáme si, také z Cekotovy knížky, citát z Fischerova překladu Fausta: "Jen tak jsi hoden svobody, jak žít, když rveš se o ně den co den."

POZORUHODNÝ NÁLEZ

Západoněmecký list "Frankfurter Allgemeine" přinesl nedávno zprávu, že čl. archeologové našli poblíž Starého Města (asi 40 km východně od Brna) zbytky tvrze z 9. století. Jsou domněnky, že tato tvrz byla středem sídliště, které bylo hlavním městem Velkomoravské říše. Všechna dosavadní srovnání nálezů zdiv a starých nářezů takovou domněnku silně podporují. Archeologové našli m. j. základní zdi kamenného kostela s výraznými řecko-katolickými stavitelskými prvky. Před oltářem byla nalezena hrobka s kostrou mohutného muže, který měl kratší pravou nohu. Význační čl. a rakouští odborníci se neskrývají svým přesvědčením, že jde o hrobku vérožestě, Metoděje, který přišel na území Velkomoravské říše se svým bratrem Cyrilem v roce 863 a zemřel v jejím hlavním městě v roce 886. Staré nákrepy a popisy Metodějeova místa věčného odpočinku se shodují s tím, co bylo nalezeno. Pražský režim dosud nevydal o nálezů žádnou úřední zprávu, na druhé straně však nevyvrátil to, co o nálezů přinesl rakouský a západoněmecký tisk.

ODBOČKA ČSNS V HAMILTONĚ

srdečně zve své milé přátele na

MÁJOVÝ VEČER

který se koná v místnostech
YWCA, 17 MAIN ST. W.,
HAMILTONV SOBOTU 6. KVĚTNA 1961
V 8 HODIN VEER.Těšíme se na shledanou s Vámi.
Výbor odbočky ČSNS v Hamiltoně

DŮM PROTI SOBĚ ROZDĚLENÝ

Dokončení ze str. 1

Tragické rozhodnutí

Spolupráce mezi oligarchií jižních států a novoanglickými obchodníky byla možná potud, pokud mohli jižní politikové nahrazovat úbytek hospodářského potenciálu politickou kontrolou. Tato vláda v čou komorách kongresu byla vybudována na koordinaci společných zájmů mezi jižními plantážníky a západními chovateli dobyčka a pěstiteli obilnin. V polovině století však technický pokrok rezral i toto pouto. Sír kanálů a železnic umožnila rychlé spojení zemědělských oblastí s východními státy, kde bylo nenasytné odbytiště zemědělských produktů v rychle rostoucích městech. Připomeňme-li republikánské volební sliby o ochranném celním o volném rozdělení půdy usedlíkům na západě a vybudování pacifické dráhy, uvážíme-li k tomu zájmové rozdělení severních a jižních demokratů, dojdeme snadno k závěru, jak dopadly osudné volby 1860. Republikánský kandidát Abraham Lincoln zvítězil a politická hegemonie Jihu se zhroutila.

Lincolnovo vítězství neznamenovalo však ještě, že nejvyšší soud Spojených států zruší výnosem otroctví. Neznamenalo to ani, že nový prezident použije moci k vykořenění tohoto systému. Abraham Lincoln věřil v nezadržitelný postup moderního věku. Že oddanost demokratickým ideálům a neúnavná práce pro lepší budoucnost lidstva přivede k pádu starého řádu. O budoucím směru a vývoji Spojených států uvažovali též na Jihu. Došli k závěru, že čas pracuje proti nim, že jen okamžitý, radikální zásah může zvratit jejich osud. Rozhodli se ukončit nadvládu Severu a v provincii v. 1860 Jižní Karolína, následována dalšími šesti otrokářskými státy, vydala Nařízení o vystoupení z Unie. Na podnět Virginie byla svolána mírová konvence, ale v den jejího zasedání byl už zvolen Jefferson Davis z Mississippi prezidentem nové Konfederace amerických států. Předpoklady jižních separatistů na rychlý úspěch byly:

zřejmý projev nechuti severního obyvatelstva vymáhat jednotu Unie zbraní; některé finanční kruhy v New Yorku měly na Jihu ohrožené investiční zájmy a stavěly se proti jakémukoli konfliktu; silná radikální skupina odmítající otroctví byla názoru, že se Unie obejde i bez otroků; okamžitá vojenská převaha byla na Jihu, což činilo vojenskou intervenci federální vlády ve Washingtoně velmi nepravděpodobnou; výhodné postavení Jihu v zahraničí, zejména v západní Evropě, která viděla nerada rostoucí soutěž Ameriky v průmyslové výrobě a vítala agrární koncepci jižní Konfederace.

Tak výhodné se zdálo být postavení Jihu, že J. H. Hammond z Jižní Karoliny si dovolil pronést vychloubač-

Udělejte radost Vaším drahým ve starém kraji. Pošlete jim dárkové certifikáty na nákup bezcelního zboží. Za dárkové certifikáty zaslané do kraje přes INTERNATIONAL AGENCY SERVICE mohou Vaši drazí nakoupit co jen chtějí. Potravinové balíky a dárkové certifikáty můžete poslat v každém množství a tak často jak si přejete. Objednávky přijímáme z celého světa. — Chystáte-li se na návštěvu do starého kraje, obraťte se na naše cestovní oddělení, které Vám vybaví všechny potřebné doklady, kupony, lodní a letecké lístky.

Obraťte se vždy s důvěrou na největší krajanskou firmu

DÁRKOVÉ CERTIFIKÁTY

SOKOLSKÝ SLET

živoucí přínos kultury národa

(kousek historie I. Sletu v Chicagu)

ná slova: "Bez výstřelu, bez tasení meče přinutíme celý svět, aby padl k našim nohám. Ne, vy se stejně neodvážíte jít do války proti bavlně. Žádná síla na světě se toho neodváží. Bavlna vládne." A měl by skoro pravdu, počítaje v to věšinu washingtonské vlády, kdyby nebylo tichého, až lehargického právníka, který však brl ve svém přesvědčení a v činu tak trdý jako divoká krajina západní fronty, která ho od narození vychovávala. "Žádný stát nemůže zákonitě vystoupit z Unie bez souhlasu ostatních," prohlásil Lincoln ve své nástupní řeči. Těm, kdo ho znali, bylo jasné, že "černý republikán" podnikne všechno, co je v jeho silách, na obranu ústavního zákona.

Nová vláda jižní Konfederace převzala okamžitě arsenály zbraní a pevnosti s posádkami. Jen čtyři velitelé se nevzdali, mezi nimi major Anderson, velitel pevnosti na Jihu. — Fort Sumter v Charlestonu. Odpověděl, že tak učiní za tři dny, neobdělá-li jiný rozkaz z Washingtonu. Mezitím Lincoln, proti radě velitele armády a většiny kabinetu, oznámil, že hodlá poslat pomoc obležené pevnosti. President Davis nečekal a vydal okamžitý rozkaz ke zničení pevnosti. Po 36ti hodinovém bombardování těžkým dělostřelctvem Anderson se vzdal. — Těžké dny v polovině dubna 1861, prosycené dýmem spáleniště a sirným zápachem dělostřelctva, rozhodly o osudu milionů nešťastných lidí. Útok na Fort Sumter rozpoutal válku, která v počtu vojáků, ve ztrátě životů a ve finančních nákladech překonala vše, co až dosud historie zaznamenala. Sekretář státu Konfederace, Toombs, prorokoval také její konec ve svém protestu proti Davisovu rozkazu použít zbraní. Volal: "To znamená ztrátu posledního přítele na Severu, je to sebevražda!" Měl pravdu. Apatie se proměnila v nespoutný plamen hněvu, první výstřel u Charlestonu sjednotil Sever, který se postavil do bitvy jako jeden muž.

Pokračování na str. 3

SOUSED, KTERÝ NÁM NIKDY NEUBLÍŽIL

Pokračování z min. čísla

JIŽNÍ TYROLY VS HORNÍ ADIŽE

Celkový rámec jsme stručně vylíčili ve vánočním čísle "Našich hlasů". Valné shromáždění Spojených národů doporučilo dne 31. října 1960 Rakousku a Itálii, aby navázaly přímá jednání o statutu německy mluvícího obyvatelstva v provincii Bolzano, jež je od roku 1919 částí Itálie. Toto doporučení bylo usneseno k rakouské stížnosti, že Itálie neplní závazky, jež přijala dohodou s Rakouskem po druhé světové válce. Bylo tak nepřímo potvrzeno nejvyšším mezinárodním místem, že Rakousko se zajímá právem o kulturní osud země na jih od Brenneru, jež je etnicky, hospodářsky, historicky a fyziologicky součástí rakouských Tyrol, a že tedy má právo, aby bránilo kulturní vývoj jiho-tyrolského obyvatelstva.

Je třeba poznamenat, že geografická souvislost Jižních Tyrol s Rakouskem je přerušena pouze vodopisně, neboť hranici mezi oběma státy tvoří pécél, který probíhá Brennerem. V severní části, rakouské, vody stékají do Innu, v jižní, italské části, do Adiže.

Jižní Tyrol je název rakouský a obvykle užívaný v zeměpisných pra-

menech většiny států. V Itálii se téměř území říká Horní Adiže. Itálie je ve výhodnějším postavení držitele, Rakousko je v politickém a diplomatickém útoku, jež sám o sobě značí nesnáze, je však stále účastno řady různých výhod, počínaje rakouským smýšlením Jižních Tyrolanů, přes celých čtyřicet let odloučení.

V posledních týdnech se stalo toto. Rakousko, opíraje se o usnesení Spojených národů, navázalo dne 27. ledna 1961 přímé jednání s Itálií. Zástupci obou států se sešli v Miláně. Za dva dny se ukázalo, že rakouské pokusy o dohodu nemají žádných vyhlídek. Italové odmítli nejen oblastní autonomii pro provincii Bolzano, ale i jakoukoli změnu dosavadního statutu. Po válce totiž jedna z italských správních reforem značně zkrátila skutečnou situaci v Jižních Tyrolech tím, že byly posunuty krajské a okresní hranice na jih, a tím vytvořeny nepřirozené správní jednotky. Jinými slovy, procentové rozvrstvení Tyrolanů bylo v jednotlivých italských krajích a okresech uměle sníženo. Z toho rostlo napětí mezi oběma státy a částečně ra-

kouské stížnosti, jež Itálie odmítala s odůvodněním, že prý jde o vnitřní věc italskou.

Nový projev neústupnosti Itálie je bez pochyby ztížení celkové situace. Věc se však v Rakousku stále nebere tragicky. Další postup byl rozvážen předem v rakouské petici k Spojeným národům loni na podzim. Pomýšlí se na arbitráž, na vyšetřování mezinárodní komisi, na podání k Stálému soudnímu dvoru mezinárodní spravedlnosti, jakož i na jiné mírové prostředky, jichž podle Charty Spojených národů mohou použít členské státy. O vývoj událostí je nemalý zájem v politickém a diplomatickém tisku, a jsou i pozorovatelé, kteří posuzují věci pod zorným úhlem sovětské politiky. Tak švýcarský tisk, zdrženlivý v závěrech, varuje před podněcováním významu jiho-tyrolského napětí, a táže se, zda Sovětský Svaz — po Kubě a Belgickém Kongu — se nechopí i této příležitosti, aby uvedl Západ do nových nesnází.

Věci je třeba rozumět tak: nezdá se být vyloučeno, že komunistické státy budou podporovat rakouské stanovisko, dostane-li se jiho-tyrolský problém znovu na pořad jednání Spojených národů. Vůbec ne ze sympatie k Rakousku, ale prostě proto, že tento postup je s to, aby škodil jednomu z členů NATO, totiž Itálii. K tomu jsou

všechny prostředky dobré. V souhlase s tímto komunistickým stanoviskem italské levicové extrémisty již od delší doby se staví za rakouské návrhy, aby totíž jiho-tyrolská věc byla ve svém celku projednávána ve Spojených národech. Podle vídeňského tisku komunistické sympatie nejsou v Rakousku přijímány s nadšením, ale spíše jako nezbytné zlo. Závěrem lze říci, že rakousko-tyrolské napětí, bude-li se stupňovat pro neústupnost italské politiky, může vést k závažné komplikaci — závažné proto, že se dotýká vnitřních záležitostí nekomunistického světa, v němž by se mohla objevit těžko scelitelná trhlinka.

Úspěch rakous. defenzivy: J. Koru'anay

Nedá-li se zatím mluvit o bezpečném úspěchu Rakouska v jeho diplomatické ofenzivě proti Itálii, podařilo se na druhé straně Rakousku odvrátit vážné nebezpečí v politice defenzivy. Jak jsme se krátce zmínili ve svém vánočním dopise, titovská Jugoslavieloni na podzim zahájila ostrou kampaň proti Rakousku, prohlášeje se za protektora jihokorutanských Slovinců. Bylo to v téže době, co Rakousko oslavovalo 40. výročí plebiscitu, jímž se slovinská menšina převážnou částí hlasů vyslovila pro spojení s Rakouskem. V poslední době jugoslávská propaganda si vzala za cíl postavení této

menšiny, jež prý nepoživá všech práv zaručených rakouskou státní smlouvou. V téže době v Korutanech bylo vedeno mnoho anket západními pozorovateli. Jedna z nich, bylo to šetření profesora Richarda R. Randalla, se zabývala stavem věci s hlediska geografického, a byla pak předmětem živé diskuse na posledním sjezdu Společnosti amerických zeměpisců v Dallasu. Šlo tu hlavně o novou rakouskou školní a jazykovou úpravu, podle níž dvojjazyčné vyučování — v němčině a slovinštině — přestalo být povinné. Profesor Randall tehdy dospěl k závěru, že opětné zavedení povinného vyučování by potně přispělo k uklidnění zvyšujícího se rakousko-jugoslávského napětí.

Celá věc byla ve shodě s tím uspokojivě vyřešena na přímých poradách ve Vídni koncem minulého roku u příležitosti oficiální návštěvy jugoslávského tajemníka Koči Popoviče. Rakouská vláda přislíbila, že ve spolupráci s představiteli slovinské menšiny zajistí této skupině veškeré předpoklady jejího rozvoje.

Aspoň jedno z komunistických tažení se tak skončilo a rakouské postavení bylo posíleno vnitřně i v zaslávského napětí.

PRISPEJTE NA TISKOVÝ FOND NH

KULTURNÍ ZÁBĚRY

KONCERT DVOŘÁKOVY KOMORNÍ HUDBY

Jarmila Dvořáková

Pracovní skupina Společnosti pro vědu a umění v New Yorku uspořádala dne 9. dubna koncert Dvořákovy komorní hudby v Husově domě v 74. ulici v české čtvrti New Yorku. Česká veřejnost všude na světě vzpomíná letos 120. narozenin Antonína Dvořáka (1841-1904). Zaslouhou SVU je upozorňováno na Dvořákovu hudbu a jeho význam si tak uvědomuje i mnoho milovníků jeho hudby všech národností. Antonín Dvořák, jehož hudba pronikla za hranice Čech již za jeho života, dlel často v cizině, ale teprve jeho pobyt v Americe od roku 1892 do roku 1895 přenesl oblibu jeho hudby za moře, kde trvá do dneška. Tisková služba SVU se ujala iniciativy oslav a zhodnotila Dvořákův význam řadou podnětných článků.

Koncert uvedl tři z Dvořákových skladeb, napsaných za pobytu ve Spojených státech. Byl to především smyčcový kvartet F-dur, opus 96, zv. "Americký", kvintet v Es-dur, opus 97 a pět ukázek z cyklu "Biblické písně", opus 99. Komorní skladby byly provedeny profesionální americkou skupinou, zvanou Polyphonic String Quintet, písně zapěly s vkusem a proclitím Milenou Šusterovou. Mnohokrát byly kriticky rozebírány vlivy indiánské a černošské

hudby na americké skladby Antonína Dvořáka. Jeho "Americký" kvartet vznikl hned po "Novoměstské symfonii" a má s ní společné hlavně ty "exotické" prvky, které byly před časem tak dobře analysovány Leonardem Bernsteinem, dirigentem newyorského symfonického orchestru. L. Bernstein našel v amerických skladbách Dvořákových jednoznačně vyslovenou českou tradici a proměnil některé "americké" melodie pouhou změnou rytmu v melodie ryze české. V kvartetu hlavně pomalá druhá věta mluví o skladatelově stesku po vlasti v jímavém cellovém sólu. I ostatní věty, zachycující Dvořákovy dojmy z amerického venkovského života mezi krajinou ve Spillville zni nám z new-yorského koncertního podla hodně povědomé.

Kvintet je delší a skladebně komplikovanější, přenáší do hudby Dvořákovy dojmy z americké krajiny, její šíře, divokosti a prostornosti.

Ve věku mechanizované hudby, která nám napořád nahrazuje přítomnost člověka, jsme se zase jednou přesvědčili, že hudba, provozovaná před našima očima živými hudebníky, má ještě jinou hodnotu navíc, která převládá všem dokonalou reprodukcí slyšitelnosti.

Studie dr. Jarmily Dvořákové:

UMĚLEC NA ÚTĚKU

Dr. Jarmila Dvořáková vydala v Kanadě nákladem týdeníku "Naše hlasy" knížku s názvem: "Umělec na útěku". Není to publikace objemná, spíše chudá. Sloh paní Dvořákové není květnatý, spíše úzkostlivě věcný. Ale fakta, jimiž je její práce nabita, dají čtenáři podnět k tisícovým myšlenkám a objasní mu mnoho, co se ve světě umění kolem něho děje.

Jako exulantka, tedy sama umělkyně na útěku, přišla Jarmila Dvořáková na originální nápad: Vystopovat, proč umělci od středověku až po naše dny jsou na stálém útěku. Před čím utíkají? Za čím jdou? Jaké jsou příčiny jejich exilů, zda osobní či obecně politické a podmíně sociálními převraty. Sama o tom píše v předmluvě:

"Původní myšlenka ke studii "Umělec na útěku" pochází ještě z nezakotvené doby mého exilu, kdy základní poznání "býti oddělena" od okolního světa a "nenáležet" do prostředí, kam mě okolnosti náhodně zavedly, ovládalo celou mou existenci. Učila jsem se tenkrát z vlastní zkušenosti obsahu a významu pojmu "cizinec", který jsem před tím znala dlouho jen z literatury. Napadlo mne, abych vyzkoumala zda také umělci byli vystaveni podobným okolnostem, jak na ně reagovali a zda vůbec utíkali dříve do ciziny tak často jako ve dvacátém století. Materiál ke studiu byl náhodně sebrán po knihovnách, kam jsem přišla především proto, že byly nejteplejším místem v zimních městech, kde jsem nikoho neznala."

Z těchto osobních podnětů vznikla tedy její půvabná knížka. Dr. Dvořáková v ní správně konstatuje, že ačkoli uplynulo přes patnáct let od konce druhé světové války, potluče se světem na patnáct milionů uprchlíků, kteří překročili železnou nebo bambusovou oponu a rozptýlili se po celém světě stejně jako ruská emigrace z roku 1917. Jinak tomu bylo ve starých dobách, zejména ve středověku, kde se přechalo hlavně před pustošící válkou, před hladem a morem, které šly valce v patách. A pak tu byla ovšem emigrace náboženská. Naproti tomu podle zkoumání J. Dvořákové:

"Novodobé politické uprchlivci je jenom částečně odůvodněno pouze politicky; vyvolávají je vážné změny ve struktuře společnosti, náhlé změny vládnoucích společenských tříd, jak nám to nejlépe ukázala Velká francouzská revoluce a Říjnová revoluce ruská. Lidské dějiny jsou vyplněny protikladným pohybem, který utváří jejich vývoj. Jedním z jeho průvodních zjevů je existence uprchlíků na evropských cestách od středověku až po naše dny."

Jarmila Dvořáková zjišťuje, že z výtvárných umělců nacházíme na sklonku středověku, v renesanci a baroku především úteky z důvodů osobních. - Renaissance se však stává kolébkou nového typu výtvárného umělce, který přestává být námezdným řemeslníkem a stává se intelektuálem své doby. A tak typ umělce-individua listy se často vyhraňuje do ostré podoby vášnivého milovníka svobody, furianta, buřtice, rváče, dobrodruha. Teprve od Velké francouzské revoluce dostávají úteky charakter politický. Neboť tato revoluce smetla nejen královský dvůr, šlechtu a vysoké kněžstvo, ale i rokoko, oficiální umění té doby a této společnosti. Rokokové umění se naráz ocitlo ve vzduchoprázdnu a ztratilo své společenské oprávnění. Jsme tu v historii svědky prvního vyřazení celé umělecké generace, vyřazení, s nímž se zvláště často setkáváme v současných dějinách. Ostatně jako za rokoka podobně tomu bylo po Říjnové revoluci v Rusku, kde rázem zmizela celá generace slavných realistů. Jarmila Dvořáková shrnuje výsledky svého studia do hutných vět:

"Sledujeme-li dějiny našeho století, vidíme, že jejich pohnuté společenské a ideologické proměny nutí k emigraci nejen jednotlivce, ale celé skupiny. Společenské proudění vyřazuje a nutí k útěku celé generace. Někteří z umělců přechají fakticky, jiní se odmlčují a odcházejí do jakéhosi vnitřního exilu. Umělecký vývoj se v našem století dostal do zvláště složitěho postavení: postupem doby všechny projevy lidské činnosti i myšlení staly se nástrojem ideového boje. Umělecké dílo je dnes napořád otevřeným přiznáním k určitému ideovému přesvědčení."

Jarmila Dvořáková končí svou studii výřetem jmen, nad nimiž si teprve

SOKOLSKÝ SLET

Dokončení se str. 2

pravě na uvítání, které vyznělo triumfálně, nikoliv co osobám, nýbrž co reprezentantům národní ideje, již Sokolsko má ve štítu.

K oficiálnímu uvítání v Plzeňském Sokole jeli večer hosté z Hotelu Atlantic od Halsted ulice po 18. ulici až k budově spaliřem Sokolstva a spolků po celé délce s masami obecnstva, které jásalo hostům vstříci, a společně četlo veliké osvětlené návěští: "Co srdce poji moje nerozdvoji". A Slet sám! Při křižovatce ulic Ogden a Pulaskey bylo sletišť s improvizovanými tribunami, které však nestačily návěští. Již samotný průvod od Plzeňského Sokola až na sletišť byl velkolepý, jaký dnes by se těžko zorganizoval.

Tělovýchovný program na tehdejší dobu nebyl tak technicky obsáhlý a složitý jako vykazovaly sledy pozdější a vykazují dnes, ale pro diváky nebylo to jen předvedení tělesné výchovy sokolské, nýbrž byl to triumf národní kultury ze strany cvičících a ještě více triumf národního ducha ze strany obecnstva.

Po tomto prvním sletu v Americe došlo k početnějšímu rozvětvení sokolských řad a k jeho technickému zdokonalení tak, že už bylo možno pozdější sledy konati na Vojenském Polu a krajských Obec dnes je dokonale seznámena s významem sokolské instituce v národě, jak po stránce tělesné výchovy, tak i po stránce národní ideje.

Ve staré vlasti jméno "Sokol" je určováno k zániku, ač tělovýchovný jeho program může být třeba i technicky, tlakem vládního režimu překonán, ale nikdy nenahradí bohatýrskou ideu Tyršovu a Fügnerovu. — Americká větve českého národa mnohokrát mluvila a jednala za národ domá, nuže, ať i tento Sokolský slet je rovněž mluvčím za celý národ a v tomto duchu ať je pozdraven jednotnou myslí všech nás krajanů v Americe a jinde po světě! Ať je znova živoucím přínosem kultury národa, ať je znova národním svědomím krajské Ameriky.

Vinc. Sedláček

CO JE KOMUNISMUS

"Vedoucí pionýrů právě tak jako učitel stává se mezi dětmi představitelem naší revoluční společnosti. U něho předně není náboženská víra soukromou záležitostí."

Vedoucí pionýrů, listopad 1959.

"Komunista se nemůže dovolávat ústavy, která zaručuje občanům svobodu vyznávat náboženství nebo být bez vyznání. Pro něho jsou závazné stanovy strany . . ."

Bratislavská Pravda, 9. února 1960

Pracovní poměry

"Chci se zabývat příčinou smrti Julia Kožej. . . Nevěděl jsem, že se zastřelil. Vyprávěli mi, jak Julio navedl skvělé vedoucí skvělé party chlapců stále víc věšel hlavu. Opakovali mi jeho slova, která řekl krátce předtím, než se rozloučil se životem: "Lže se! Mlčí se! Neříká se nám pravda! Co to vlastně budujeme? O čem trati se píše stejně jako se psávalo o HUKU. Všechno je faleš, klam, svinstvo!"

Ladislav Mňačko, Literární noviny, 21. dubna 1956.

"V závodě Brokát 65 ve Vítkově však odborová organizace mlčí k tomu, že správa podniku vyžaduje od patnáctiletých děvčat 10ti i více hodinové směny."

Práce, 3. června 1956.

"Pořádala se beseda s nemocnými. Byla jim vysvětlena situace závodu, zodpovězeny jejich dotazy, a výsledkem? Tři soudruzi nastoupili ihned do práce a v léčení budou pokračovat při svém zaměstnání."

Československý horník, 18. 4. 1957

"Přeložili mne na jiné pracoviště a nevim proč! Měl jsem slibenou rekreaci, byl vybrán jiný, neřekli mi proč! Snížili mi plat a kdokoli mi nevysvětlil, proč! Takových dopisů dostáváme do redakce dost."

Práce, 29. ledna 1959.

"Dnes najdete ženy při lehčích pracích na sokolovských dolech zrovna tak jako v kováckých a stavebních závodech. Když přišly ženy před lety na stavby, zedníci těžce nesli, že se jim pletou do řemesla."

Rudé právo, 24. února 1959.

"Bratrská" spolupráce

V uplynulých 11ti letech (1948-58) dostalo Československo od Sovětského svazu 122 projektů na stavbu podniků, 397 komplexních výkresů pro výrobu strojů a zařízení a 271 opisů technologie výrobních procesů. Ve stejném období dalo Československo Sovětskému svazu 83 projektů na investiční výstavbu, 382 komplexních výkresů strojů a zařízení a 417 opisů technologie výrobních procesů. (Pravda, Bratislava, 7. listopadu 1960.)

Zvýšené úkoly na úkor zdraví dělníků Vlnařské závody ve Strakonici exportují své vlněné látky, ať už čapky do 80 států. Jelikož poptávka stoupá, ukládá třetí pětiletý plán továrny, aby zvýšila svou výrobu celkem o 17,26 proc. K splnění těchto výrobních úkolů bylo by třeba zaměstnat dalších 327 dělníků. To však plán nepřipouští. Stejně tak nepomýšlí na modernizaci strojového zařízení. Zvýšené úkoly musí se podle plánu splnit s dosavadním stavem zaměstnanců. Komunistické odbory spolu s ředitelem továrny zřídili čtyři komise, které hledají způsoby, jak zvýšit výrobu. Komise našly jediné rozhodnutí: Stroje musí běžet "naplno" a hnutí brigád socialistické práce se musí rozšířit na všechny dílny — což v podstatě znamená, že každý zaměstnanec musí zvýšit svou tělesnou námahu, aby dosáhl předepsaného výkonu.

ČS. MLÁDEŽ A CASTRO

Torontský denník "Telegram" přinesl 22. dubna další zprávu o potížích pražské vlády se stoupající zločinností mládeže. Akce policie proti této mládeži byla nyní ještě oslabena tím, že mladíci s plnovousem a výstředním oblečením, teď tvrdí, že nejsou vedeni příkladem skadentní mládeže Západu, ale že vidí svůj vzor v Castrovi, který ovšem je miláčkem komunistů. Proti tomuto argumentu se policie zaúm ještě nepodařilo ve shodě "s linií strany" odpovědět a tlupy mládeže se stávají postrachem mnoha měst.

Z VYDAVATELSKÉ ČINNOSTI NAŠICH KRAJANŮ

Revue Litteraire Rencontres

Důležitá otázka zůstává stále otevřená: jak totiž rozšířit cenné příspěvky českého psaní v exilu a seznámit s nimi ostatní svět. Můžeme těžko očekávat, že se každý, kdo se chce dovědět, co píšou Češi v exilu, naučí česky — musíme spíše počítati s překlady neb psaním v cizím jazyce. Na případech několika českých romanopisců vidíme, jak rychle pronikají a jak se dobře uplatňují ve srovnání s cizí literaturou. Egon Hostovský si získal jméno svými romány, překládanými do všech jazyků, v nichž se jeho češství a emigrantský projevuje jako základní motiv. Román českého autora Jana Koláre "Peníze na zpáteční cestu" prošel úspěšným vydáním ve třech cizích jazycích. Uvádí děj do emigrantské současnosti hrdinovy a vrací se jen zřídka do jeho české minulosti. Tito spisovatelé jsou však výjimkou. V celku chybí vážná mnohojazyčná kulturní revue — jako ostatně chybí vážná kulturní revue v české emigraci vůbec.

Potřebu v tomto směru cítí i Dr. Jaroslav Trnka ve Francii a řeší ji osobitým způsobem. Vydává francouzskou rozmnožovanou literární revue Rencontres (adresa: 7, rue Saint Marc, Paris 2e, France), kde se dotýká hlavně českých, ale i některých francouzských kulturních aktualit a pracuje tak v dobré tradici české pokrokové kultury, která se vždy úzce řadila k příbuzné kultuře francouzské.

Revue zahajuje právě nový ročník a přátelé této vynikající tiskoviny v celém světě budou jistě potěšeni obsahem prvního čísla. Víme všichni z minulosti, že kulturní spojení mezi oběma národy byla četná a prakticky trvala celá století. Ale významně v tomto směru je zvláště 19. a 20. století. Kdysi jsem doma plánovala vyčerpávající studii o cestách českých malířů 19. století do Francie a o vlivu, kterého se tím dostalo českému krajinářství hlavně v době Antonína Chittussiho a Zdenky Braunerové. Francouzské university soustavně vychovávaly naše studenty a francouzština byla kdysi našim druhým jazykem.

Jaroslav Trnka sleduje tuto tradici. Zabývá se výlučně kulturními zprávami a zdůrazňuje výtvarné úměny více, než kdokoli jiný v emigrantském tisku. V lednovém čísle Rencontres najdeme francouzský překlad poslední kapitoly "Co má člověk z umění" z knížky "Umělec na útěku" od Jarmily Dvořákové. Pak následuje podrobný referát o této brožuře, vydané jako čtvrtý svazek Edice "Naše hlasy" počátkem tohoto roku. Střed čísla obsahuje článek o francouzském historiku a velkém příteli českého národa Ernstu Denisovi od Dag MAR. Číslo pak uzavírá řada menších zpráv o knihách a výtvarném umění. Trnkův výběr je přísný a úroveň originálních článků i zpráv vysoká.

Jarmila Dvořáková

ROZPRÁVY O ZDRAVÍ

ZPŮSOB ŽIVOTA

lidí srdečně chorých

Dr. L. Michalovský

Mám příležitost pozorovat, jak lidé, kteří jsou stíženi srdečním neduhem, snad přestrasení, si ukládají často zbytečná omezení.

Snahou lékaře má být, nemocnému upravit život tak, aby se pokud možná nejméně pozmenila každá úchylna a omezení v dosavadním životě pacientově má být opodstatněno.

Náhlá a radikální změna v životě nemocného, jako je okamžité omezení všech aktivit, nebo úplná změna v dietě, — to vše mění živoucí ráz pacientův a je-li tato změna neopodstatněná, může v nemocném zbytečně vyvolat pocity úzkosti a může přivodit nervosní stav, který nemoc neprospěje a který je často závažnější než neduh sám.

Záleží zcela na charakteru nemoci jak má nemocný srdeční vadou žít, čeho se má čůasnit a čeho se raději vzdát. Tak ku příkladu kouření, je-li mírné a nemá-li nemoc akutní charakter, nemocnému neuškodí. Tam ovšem, kde jde o anginu pectoris, nebo o případ srdeční trombózy, má se nemocný kouření vzdát. Podobně je tomu se stoupáním do schodů. —

Mírným stoupáním není činnost zvýšena a opět jen je-li nemoc vážnější povahy, je lépe do schodů nestoupati. Výškové lety, jízdy aeroplanem, při dnešních technických opatřeních (Pressurized cabins), nejsou spojeny s rizikem i pro pacienta vážnější nemocného. Také sportu, nejde-li o akutní srdeční vadu, se netřeba vzdát. Plování, golf i tenis možno hrát, ovšem s mírou a rozvahou.

Mýlná je domněnka, že srdečně chorý nemá pracovat. Srdečně chorí jsou práce schopní a mají být zaměstnáni a nevyžaduje-li jejich dosavadní zaměstnání přílišné tělesné námahy, nebo rozčilování, mají v něm setrvat. Obvykle se způsob zaměstnání a délka pracovních hodin určuje a uváží dle závažnosti případu. Úplné vyřazení nemocného z práce má být doporučeno lékařem po uvážení všech okolností.

TROCHU HUMORU

Čemu se smějí na Kubě:

Kuba prý je největší zemí na světě: hlavním městem je Havana, ale kubánská vláda je v Moskvě a kubánský lid žije ve Spojených státech.

ZE SVĚTA

A. Faltusová

V programu nazvaném "Meeting of Minds" vysílala jedna chicagská televizní stanice diskuzi na téma: "European and American Politics". Diskuse se jako host zúčastnil dr. F. Schwarzenberg, profesor politických věd na Loyola University.

V Bethesda v Marylandu se skupině amerických, anglických, sovětských, českých a belgických odborníků podařilo nalézt způsob, jak zachránit život obětem těžkých popálenin.

Na podzim t. r. zorganizuje v Adisu Ababě rudá Čína průmyslovou výstavu.

Italská vláda rehabilitovala bývalého vyslance a státního podtajemníka Giuseppe Bastianini, který působil v min. zahraničních věcí ve vládě Mussoliniho. Ze státní pokladny bude jmenovanému vyplaceno kolem 25 milionů lir, kterážto částka představuje jeho náležitosti za posledních 17 let.

V jednom státním podniku v Lipsku ve Vých. Německu byli nedávno zatčeni dva zaměstnanci: jeden byl obviněn ze špionáže, jelikož se do práce dostal o 5 minut dříve; druhý byl nařčen ze sabotáže, protože do práce přišel o 5 minut později.

Za posledních 10 let bylo pro zločinnost z USA do Itálie deportováno více jak 2500 amerických občanů narozených v Itálii.

Polská vláda vydá Churchillovu historii II. světové války. Náklad bude limitovaný na 100 svazků, jelikož dala bude použito jen ke studijním účelům v některých odděleních univerzitních knihoven, v dějepisném oddělení polské komunistické strany a ve státním archivu. Svazky budou očíslovány.

V albánských státních úřadech byly obrazy Chruščeva nahrazeny obrazy Stalina.

SPORT

Výsledky a vítězství . . .

Chicago se stalo vítězem letošního Stanley Cup-u (pohár byl věnován v r. 1893 generálním guvernérem Kanady Lordem Stanley) a získalo tak po třetí v historii této soutěže titul nejlepších hokejistů světa. V mužstvu vítězů je jeden hráč narozený v ČR — Mikita a druhý slovenského původu, narozený v Kanadě — Vasko.

Noví adepti příštích olympijských medailí v plavání se objevili na nedávných mistrovstvích USA, kde byly překonány všechny americké rekordy, vyjma 440y a 1500 m. Novými jmény jsou: 21 letý Ch. Bittick, vyhrál 100y, 220y a plaval ve vítězné štafeti, 17 letý S. Clark 100y volný způsob zaplavoval ve fantastickém čase 46,8 vt., 20 letý Ch. Jastremski vyhrál 100y prsa za 59,6 vt. Tajemství těchto skvělých časů: plavci se zbavili "příteže", která jim přidala desetiny — oholené chlupy a ostříhané vlasy.

RH Bratislava (druhá v čs. fotbalové lize) se může pochlubit úspěšnou bilancí zájezdu do Ameriky. Ze 17ti zápasů Bratislava prohrála jen čtyři a jeden remisovala. Z 12 vítězství je nejceněnější výhra nad národním mužstvem Chile v Santiagu 4:1. Se stejným národním mužstvem Chile prohrálo před dvěma týdny Z. Německo 1:3.

DR. G. MRÁZ

ZUBNÍ LÉKAŘ

605 BLOOR STREET WEST

TEL.: LE 71841

Ordinuje dle úmluvy.

POJIŠTĚNÍ VŠEHO DRUHU

AUTO, POŽÁR, OBCHODNÍ, ŽIVOTNÍ, ZDRAVOTNÍ, PENSIJNÍ

VELIN INSURANCE AGENCY

DR. D. VELIN

Tel.: HI 4-1593 - EM. 8-6121

DON MILLS, ONT.

115 PLATEAU CRESCENT

SOKOLSTVO

Jen dál a dál, jen výš a výš!

Shora uvedené sokolské heslo, které bylo rovněž na titulní straně rozmožňované výroční zprávy, dobře vystihlo ráz a průběh 8. řádné valné hromady Telocvičné jednoty Sokol Toronto 2, která se konala v neděli 9. dubna 1961 v sokolovně.

Valná hromada byla zahájena starostou jednoty br. L. Vávrou, který po zahájení vzpoměl dvou členů, kteří opustili sokolské řady navždy. Byli to bratři Rudolf a Jan Polanský. Vzpoměl také úmrtí p. Dr. Sahánka, manžela sestry F. Sahánkové, učitelky čl. doplňovací školy v sokolovně. V další části svého projevu vzpoměl skutečnosti, že valná hromada se koná již po třetí ve vlastní budově, v sokolovně, a závěrem vyzval všechny členy k další úsilovné činnosti.

Zprávy činovníků

Po tomto zahájení byl přečten a schválen zápis poslední valné hromady a následovaly zprávy činovníků odstupujícího výboru. Jelikož zprávy činovníků byly uvedeny ve vkusně upravené, rozmožňované, výroční zprávě, jednotliví činovníci se omezili na stručný přehled činnosti minulého období. Jednatel, br. Dr. Jeřábek, zvláště vyzdvihl účast jednoty na 3. sletu Kanadského Sokola v květnu 1960 v Norandě a konání veřejného cvičení jednoty v červnu 1960 na Šefaniktownu. Konstatoval také, že sokolovna rovněž dobře plní svůj úkol jako krajské středisko, neboť řada spolků tam koná své schůze a jiné podniky. Pokladník br. Křišťof oznámil, že hospodaření jednoty v minulém období vykázalo přebytek \$2,634.80. Celková aktiva jednoty činí \$123,637.78, čistě jmění \$28,533.86. Vzdělavatelka, s. Peřinová uvedla, že nejdůležitější vzdělávací činností minulého období bylo zahájení vyučování čl. doplňovací školy v sokolovně za vedení čestavé vlastenky, s. Sahánkové. Z obsáhlé zprávy náčelníka a náčelnice zvláště potěšil velký počet cvičících všech složek: 20 žen, 16 mužů, 6 dorostenců, 11 dorostenek, 93 žáků, 35 žáků — celkem 181. Matrikář br. Pavel oznámil, že jednota má celkem 157 členů: 109 mužů, 48 žen. Předseda zábavního výboru, br. Mimra a předsedkyně ženského odboru, sestra Buřtíková, konstatovali s potěšením, že zábavy konané v sokolovně se těší velké oblibě v krajské veřejnosti, bývají dobře navštěvovány a vyznačují se vždy dobrou náladou a příjemným prostředím. Předseda finanční komise, br. Corn, podal zprávu o vydávání zúčtovacích bonů a oznámil, že ku dni valné hromady bylo již upsáno \$10,300.00. Cílem je částka \$25 tisíc. Vydané bondy byly pak slavnostním způsobem předány přítomným členům. Po dalších zprávách správce budovy a předsedy pojišťovacího odboru br. Špačka, správce nářadí br. J. Tichopáda a předsedy divadelního odboru br. Marra, ukončil zprávy kronikář, br. Večeřa. Uvedl, že veškerá činnost jednoty je věrně zachycena na stránkách kroniky jednoty a připoměl, že velmi pěknou činnost vykázala národopisná skupina jednoty.

Po zprávách činovníků pozdravil valnou hromadu velmi srdečným projevem br. Mike Bajči, zasloužilý slovenský a sokolský pracovník v krajské Kanadě.

Sokolský slib

Nato bylo přistoupeno k slavnostnímu aktu — skládání sokolského slibu nových členů. Slavnost zahájila s. vzdělavatelka Peřinová proslavem o významu sokolské myšlenky. Poté 6 nových členů složilo slib do rukou starosty jednoty br. L. Vávry. Slavnostní akt byl uzavřen proslavem br. náčelníka.

Zpráva účetních a hospodářských dozorců, firmy James M. Dunwoody and Co. uvedla, že hospodaření jednoty bylo shledáno v naprostém pořádku. Valná hromada pak jednomyslně udělila odstupujícímu výboru absolutorium.

Po krátkém přerušení a občerstvení jež bylo připraveno členkami ženského odboru, bylo přikročeno k volbám nového výboru. Předsedou valné hromady pro volební akt byl zvolen br. A. Špaček, zkušený spolkář, který se svého úkolu zhostil skvěle. Před vlastní volbou odstupujícího místostarosty, br. Corn, zhodnotil příkladnou obětavost a ryzí sokolství zasloužilého starosty br. Vávry a vyslovil přesvědčení, že br. Vávra povede jednotu

ještě mnoho let. Dlouhotrvající potlesk všech přítomných jasně potvrdil, že br. Corn vyjádřil přesně názor všech přítomných členů.

Volby nového výboru

V následujících volbách pak byli, vesměs jednomyslně, zvoleni: starosta L. Vávra, I. místostarosta J. Corn, II. místostarosta J. Rezek, vzdělavatel Dr. K. Jeřábek, náčelník J. Waldauf, náčelnice V. Waldaufová, do výboru byli zvoleni: J. Čermák, M. Buřtíková, R. Buřtík, J. Hlaváček, V. Hlaváčková, F. Hrdlička, B. Jeřábková, B. Křišťof, Z. Kynkal, J. Loska, M. Ložková, F. Loudil, J. Novozámský, K. Pavel, E. Peřinová, G. Rosenberšský, B. Růžová, K. Růže, A. Špaček, J. Tichopád, H. Toušová, J. Trávníček, A. Večeřa.

Znovuzvolený br. starosta L. Vávra se po volbách opět ujal funkce předsedy valné hromady a po schválení výše členských příspěvků a projednání několika volných návrhů a dotazů, byla tato pěkná a pracovně bohatá valná hromada zakončena.

Ustavující schůze nového výboru

Okamžitě po skončení valné hromady se konala ustavující schůze nového výboru, v níž byli zvoleni činovníci výboru: jednatel J. Čermák, pokladník B. Křišťof, zapisovatel J. Trávníček, matrikář K. Pavel, předseda zábavního výboru J. Novozámský, správce nářadí F. Hrdlička, správce budovy R. Buřtík, předseda pojišťovacího odboru A. Špaček, předseda ženského odboru M. Buřtíková, kronikář a vedoucí národopisné skupiny A. Večeřa.

Blahopřání

Výbor Tel. Jednoty Sokol Toronto 2 touto cestou ještě jednou upřímně blahopřeje k rodinnému přírůstku svých členů: manželům Zárubovým z Toronto, jimž se narodila dceruška Linda a manželům Jonákovým z Midlandu, kterým se narodil syn Mark.

CO JE KOMUNISMUS

Diktatura panstva uvnitř komunistické strany

"Komunismus není ničím jiným než věci lidových mas. Poněvadž však masy nemohou být tak uvědomělé jako jejich předvoj, rozvíjí strana uvědomělost bez ohledu na obtíže."

Pražský rozhlas 16. července 1956.

"Zkušenosti ukazují, že zavedení tajných voleb mohlo by v četných organizacích ihebyť zneužito k prosazení takových kandidátů do stranických výborů, kteří nedávají záruku, že budou probíjovat správnou politiku strany."

Bruno Koehler, Rudé právo, 16. června 1956.

"Mnozí stráničtí a veřejní funkcionáři mnohdy svou nadutostí a svým jedním odpuzují lidi a vyvolávají nedůvěru ke straně. Tito lidé si myslí, že z titulu své funkce mohou si dovolit všechno, že jejich možnosti jsou neohraničené."

Rudé právo 10. dubna 1956.

Jak smýšlí poddaní

"Co zase od nás chtějí?" — kladou si lidé otázku, když jsou povoláváni na schůzi nebo nějaký rozhovor. S nedůvěrou se dívají zejména na pracovníky z města, kteří do obce přijíždějí v autě. Předpokládají, že hosté mají zase něco za lubem."

Osvětová práce, 16. října 1956.

"Máme svoje místo pod sluncem a nikomu neublížíme a nikoho nevykořisťujeme. Co od nás tedy ještě chcete? Proč nás znepokojujete? Proč je společnost tak nenasytná a nedopřeje nám oddychu, trochu příjemné lenosti, trochu tiché pohody, proč nás stále někde strká, proč nás neustále někdo povzbuzuje a probouzí, když se nám chce trochu zdmáknout...? Máme svoje představy o životě a jeho kráse, máme vlastní představu o štěstí, máme vlastní představu o životě, proč chcete, abychom žili podle cizích představ?"

Kulturní život, 4. dubna 1959.

"Říkáte, že smyslem socialistického života je člověk, že všechno, co děláme, děláme pro člověka. Že jde o jeho zájem, o jeho štěstí a o jeho spokojenost. Je to v básničkách, je to ve filmech, je to i v novinách. Ale to, co já vidím, jsou především stroje, traktory, nové továrny, a to vás nejvíce zajímá. Okolo toho se točí celý náš ži-

CESTOVNÁ SLUŽBA

ČESKOSLOVENSKO - POLSKO - MAĎARSKO - RUSKO - UKRAINA

Cestovanie Lietadlom - Loďou - Listky predplatené - Listky na splátky

Dárkové balíčky

Volajte lebo píše na: Mr. RUDY KOREŇ

O. K. JOHNSON & CO. LIMITED

WORLD WIDE TRAVEL SERVICE

697 BAY STREET, TORONTO 2, ONT. - EMpire 6-9488.

YAROSLAV HUEBER

(Dr. Jur.) LL.B.

Tel.: EMpire 8-5536

Ste 215

ADVOKAT A VEŘEJNÝ NOTÁŘ

57 Queen St. West, Toronto 1

Ušetříte na nábytku,

když nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - EM. 8-7316

Stereo HI-FI importujeme přímo z Německa

3 POKOJE \$ 159.00

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volejte LE 3-8396

NOVÉ TELEFONNÍ ČÍSLO

EM 3-8888 (4 linky)

Cestovní porady ZDARMA

AIR & OCEAN

TRAVEL SERVICE

1 ADELAIDE ST. E.,

at Yonge St.

TORONTO

(obchod v přízemí)

Majitel K. BUZEK

PETER L. OLIVER, D.C.

ZKUŠENÝ CHIROPRAKTIK

722 Coxwell Ave.

HO. 1-5550

DR. FR. GIGAL, zubní lékař,

promovaný na universitách v Praze, Brně a v Torontě

86 BLOOR STREET W. - WA 4-6434

Ordinuje dle dohody.

vot. A kde je člověk? Je to jen šroubek v tomto stroji! A když je špatný, tak ho vyměníte. Jen stroj zůstává. Stroj je stále zlepšován a stroj vládne. Kde zůstává člověk? Obyčejný, takový, jakých je většina kolem nás. Kde je jeho štěstí a spokojenost?"

Dopis v Práci, 12. května 1957.

Kulturní poměry - komun. "Kultura"

"Jednou jsme byli bití za to, že jsme ve svých dramatických obrazech neukazovali vliv strany, později jsme se za to stali suchary . . . Včera se nám říkalo to — dnes ono, a vypadá to jako obrácení hovada na rožni."

Literární noviny, 31. března 1956.

"Proto také od roku 1948 až do nedávna jsme u nás měli literární ovdzuší, které podlamovalo tvůrčí energii spisovatele . . . (které) vytvořilo téměř nedýchatečnou atmosféru podezřívavosti, skrytých útoků a hrubého osočování . . . Mnozí vychutnávali ječné krásy umění volali nepřítomnosti své odpůrce bezpečnostní orgány".

Rudé právo, 18. dubna 1956.

OPRAVA CHESTERFIELDŮ
A VEŠKERÉHO ČALOUNENÉHO
NÁBYTKU

PAVEL ČERNÝ

LE 2-0205 do šesté hodiny večerní.
Po šesté hodině večerní LE. 3-8138.

AUTO - POŽÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

OPRAVUJEME TELEVISE

všech značek

RAINBOW TV

PETR RAMSKÝ

52 INDIAN RD., TORONTO

Volejte: LE 5-9925

L. LUNSKÝ OPTIK

Prohlídky očí - Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalita

Hovoříme česky

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

ADVOKÁT

a VEŘEJNÝ NOTÁŘ

GEORGE BEN, B.A.

1134 Dundas St. West

Toronto 3, Ont.

Kanc. LE. 4-8431

Res. LE. 3-4855

Hodláte-li cestovat kamkoliv

AIRSEALAND

TRAVEL SERVICE

684 BLOOR STREET WEST

ODBORNĚ VAM PORADÍ

W. J. MARTINEK

KANCELÁŘ: LE. 1-4661

RES.: RO. 9-3714

Listky na splátky neb za hotové

NOVÉ KOŽICHY

NA MÍRU, PŘE-

MODELOVÁNÍ

Zboží se zárukou

Odborné opravy

FRANK PECH

238 KING ST. E., HAMILTON,

Ontario - Tel.: JA. 2-8925

ČESKÁ CUKRÁRNA

V HAMILTONĚ

doporučuje

viedeňské dorty

mandlové a oříškové,

české punchové dorty

a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP

218 KING ST. E. — JA 9-2323

Navštivte naši kavárnu!

PRVOTŘÍDNÍ

UZENINY A MASA

nakupujte u krajské firmy

BLOORDALE

MEAT MARKET

1564 Bloor W. - Tel. LE 5-0344

MAJITEL ARNOŠT FANTL

Máte zaplacené předplatné "N. H."?